

Рис. 2. Зміни рівня фінансового важелю

Список літератури:

1. Податковий кодекс України. № 2755 – VI від 2.12.2010 р. // «Голос України» № 229 – 230 (4979 – 4980). 4 грудня 2010, С. 4 – 63.
2. Пазинич В.І., Штепенко К.П., Попова Ю.М. Напрями державної підтримки впровадження схем проектного фінансування в Україні. «Фінанси України», 2011, № 9, с.120 – 124.
3. Хелферт Э. Техника фінансового аналізу. Пер. С англ.. М.Аудит. ЮНИТИ. 1996 – 664 стр

Отримано: 17.04.2012

УДК 330.1

**В.В. Гончаров,
О.П. Омеляненко,
А.В. Гольда**

ПРОБЛЕМИ КРИЗИ ТА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

АНОТАЦІЯ

Проводиться аналіз загальноекономічних та специфічних для України причин кризи, її вплив на динаміку та структуру безробіття на даній стадії відтворювального процесу.

Ключові слова: криза, бюджетна політика, безробіття, структура безробіття, молодіжне безробіття.

АННОТАЦИЯ

Проводится анализ общеэкономических и специфических для Украины причин кризиса, его влияние на динамику и структуру безработицы на данной стадии воспроизводственного процесса.

Ключевые слова: кризис, бюджетная политика, безработица, структура безработицы, молодежная безработица.

ANNOTATION

The analysis of the general economic and specific causes of the crisis in Ukraine, its impact on the dynamics and structure of unemployment at this stage of the reproductive process.

Key words: crisis, fiscal policy, unemployment, the structure of unemployment, youth unemployment.

Україні, як частині світової економічної системи, властиві ті особливості та протиріччя, які переживає світова економіка. Це повною мірою відноситься до економічних криз, що періодично повторюються, до динаміки безробіття та інших наслідків сучасної ринкової економіки.

Так, економічна криза 2008 року, початок якій поклали США, не минула й Україну. Причому, внутрішні причини кризи тісно переплетені з фундаментальними проблемами сучасного економічного розвитку. Бюджетна політика США, як провідної в економічному відношенні країни світу, була спрямована на проциклічне регулювання економіки нарощуванням бюджетного дефіциту. Економічний підйом цього періоду супроводжувався низькими процентними ставками. Таким чином стимулювалось економічне зростання та його результат – споживання населення. Так, зокрема, в Україні динаміка банківського відсотка та відносна легкість отримання кредитів на придбання нерухомості та автомобілів мала наступні результати: На 01.01.2006 року видано кредитів населенню на суму 33,4 млрд. грн., на 01.01.2007 року – 77,8 млрд. грн., на 01.01.2008 року – 153, 6 млрд. грн., на 01.01.2009 року – 268,9 млрд. грн. Як бачимо, за 4 роки сума кредитів, що були видані фізичним особам, зросла більше ніж у 8 разів.

Відносна доступність кредитів вилилась в ажіотажне споживання, що не було підтримане реальними економічними результатами. Зростання внутрішньої заборгованості, в тому числі і населення, не могло не позначитись на результатах економічного розвитку. Підйом національної економіки, що видавався дійсністю, певною мірою носив суто політичний характер керівників держави того часу. Небажання

публічного визнання нестійкості економіки, неможливість прийняття необхідних превентивних дій вилилось у голослівне декларування, що кризи в країні немає. Поки реальна картина 2008 року, особливо його другої половини, не розвіяла ці твердження. Найзриміше для населення це виявилось у падінні курсу національної грошової одиниці. На кінець 2008 року курс американського долара на ринку підскочив до 10 гривень. Це ж відбилось і на наступному згортанні програм кредитування населення. Якщо на 01.01.2010 року сума виданого кредиту становила 222,5 млрд. грн., то на кінець 2011 року – 178, 3 млрд. грн., скоротившись в 1,5 рази.

Відсутність консолідації політичних сил у суспільстві, наявність так званої опозиції розколює суспільство, відводить від рішення найважливіших економічних задач кардинальних змін становища в країні на краще.

Великі капітали, що накопичені в руках опозиції, виявились недостатнім фактором для проведення економічних реформ. Звинувачуючи правлячу більшість у їх прагненні до влади, опозиція показує себе борцями за Україну. Проте розробка, тим паче реалізація необхідних програм, неможлива без реальної політичної влади. Звинувачуючи один одного у нездатності економічного керівництва країною, по суті, опозиція прагне передусім до політичної влади. Проте, що зміна політичних угруповань мало в чому покращує становище населення країни, її імідж на міжнародній арені, свідчить весь період незалежної України.

Серед заходів щодо виходу з кризи або хоча б якогось нівелювання її негативних наслідків була спроба зміцнення банківської системи. Деякі банки були переведені у державну власність, іншим були надані фінансові ресурси для посилення їхньої капіталізації. Проте значна частина цих засобів була конвертована в ВКВ та виведена за кордон. Таким чином, вітчизняні підприємства були позбавлені можливості отримання доступних кредитів для інноваційних цілей і, як наслідок, – їх закриття.

Це не могло не відбитися на показниках подальшого розвитку економіки країни. Так, за даними публікованих сайтом Мінекономіки «Основних показників економічного розвитку», після глибокого падіння за результатами 2009 року (ВВП на 14, 8%, промислового виробництва – на 21,9%) найбільше зростання ВВП було у третьому кварталі 2011 року (6,5%), найбільше зростання промислового виробництва – у лютому 2011 року (11,2%). Після цього в економіці спостерігається

постійний і значний спад. Зростання ВВП у четвертому кварталі 2011 року склало всього 4,7%, в першому кварталі 2012 року – 2%. Зростання промислового виробництва мало наступну динаміку: у березні 2011 року – 10,3%, у вересні 2011 року – 9,3%, у грудні 2011 року – 7,6%, у січні та лютому 2012 року – 2%, у березні та квітні 2012 року – 0,7%.

Ця динаміка показників свідчить про серйозне гальмування національної економіки. А так як об'єктивність офіційної статистики в будь-якій країні викликає певні сумніви, то в реальній дійсності мова може йти про рецесії або навіть початкові етапи стагнації.

На думку спеціалістів, криза, що розпочалась у 2008 році, продовжується і триватиме з різною інтенсивністю для держав з неоднаковим економічним потенціалом до 2015 року. Отже, Україна, як складова частина світової економічної системи, знаходиться і буде знаходитись у стані кризи, як і всі інші країни.

Посилюється негативна економічна ситуація в країні ще й тим, що в ній наявні значні проблеми з бюджетними надходженнями, накопиченням засобів пенсійного фонду. Їх рішення переноситься на фіскальні органи за рахунок посилення тиску на бізнес, в першу чергу, великий, що пов'язаний з виробництвом. Так, за деякими оцінками, в 2011 році частина податкових надходжень у структурі ВВП країни зросла до 25% - найвищого показника за роки незалежності України. Такі фіскальні дії в країні передусім торкаються найбільш динамічних, але низькорентабельних наукомістких галузей – приладобудування, машинобудування, аерокосмічного виробництва, що потребують постійних значних інноваційних вкладень для забезпечення виробництва якісної та конкурентоздатної продукції в порівнянні з аналогами закордонного виробництва.

Як наслідок і складовою частиною кризи є зміни на ринку праці, що проявляється у зростанні безробіття та зміні структури безробітних. Ці зміни йдуть з певним часовим лагом. Спізнення кризи безробіття по відношенню до економічної кризи пояснюється зокрема й тим, що компанії в умовах труднощів зі збутом продукції, що наростають, не одразу звільняють своїх співробітників. Спочатку працівникам пропонується скорочений робочий тиждень або відпустка без оплати. І лише коли стає очевидним, що проблема зі збутом продукції – ситуація довготривала, на підприємствах починається скорочення штатів.

Таким чином, зростання армії безробітних починається не з початком кризи, а коли вона вже набула відповідної тенденції і більш-

менш стійкої динаміки. Так, якщо в 2008 році кількість безробітних складала трохи більше 1,4 млн. осіб, то в 2009 році їх стало майже 2 млн.

Особливо чутливо безробіття позначається на молоді віком 15-25 років. На це впливає декілька причин. Перш за все, однією з вимог роботодавців до молодого претендента на робоче місце є досвід роботи. Складається парадоксальна ситуація: вимога вищої освіти, відповідного молодого віку і неможливість в даному віці мати цей досвід роботи. Крім того, в реальному житті існує певний розрив між тим, чому навчають у ВНЗ, і тією реальною підготовкою, до якої висуваються вимоги сучасного виробництва. Професійна освіта завжди була і є гарантією працевлаштування. Ринок праці в сучасних умовах НТП докорінно змінився, навчальні ж програми у більшості випадків залишились старими. Не рятує ситуацію і перехід на болонську систему підготовки фахівців. У більшості випадків має місце видимість такого переходу, а не впровадження її змісту в навчальний процес. Це призводить до того, що отримані знання в навчальних закладах не завжди відповідають вимогам сьогодення. Усунення такої невідповідності можливе шляхом підготовки майбутніх фахівців за конкретним замовленням з боку роботодавців з відповідною оплатою ВНЗ.

За деякими оцінками, ризик втратити роботу молоді приблизно втричі вище, ніж у людей старшого віку. Це пов'язано з тим, що у молоді завжди менше можливостей для працевлаштування, в тому числі й з вищезазначених причин. Особливо це посилюється під час кризи, коли компанії проводять масові звільнення, в тому числі найбільш цінних і досвідчених працівників, і не хочуть наймати людей без досвіду роботи. Така ситуація характерна майже для всіх країн. Так, наприклад, в Литві рівень безробітних серед молоді за період з березня 2008 року по березень 2009 року зріс удвічі, в Естонії – майже втричі. В Україні за цей же період відсоток безробіття серед молоді зріс з 13,3% до 17,8%, тоді як цей же показник для віку 40-49 років змінився з 6,1% до 8%, а віку 50-59 років – з 4% до 5,8%.

Негативна ситуація на ринку праці посилюється й неефективною роботою центрів зайнятості. Значною мірою вони обробляють документи зареєстрованих безробітних для оформлення і видачі виплати допомоги по безробіттю, а не займаються пошуком пропозицій для компаній. Тому ефективність їх роботи необхідно оцінювати у мінімум часу, який затрачено центром на пошук вакансій

zareєстрованому безробітному. Це значно знизить навантаження на держбюджет. Приблизні розрахунки показують, що, зокрема, у промисловості скорочення одного робочого місця «коштує» державі втрати в середньому 4,4 тисячі гривень щомісячно. Більше 1,9 тисячі гривень на місяць складає сума податків і стягнень із заробітної плати і прибутковий податок, що недоотримав бюджет усіх рівнів та позабюджетних фондів. Ще біля 2,5 тисяч гривень держава платить одному звільненому працівникові у вигляді допомоги по безробіттю.

Ситуація на ринку праці в Україні в цілому не відрізняється від світових тенденцій. У першому кварталі 2009 року в Україні налічувалось 2,1 млн. безробітних працездатного віку, що складає 10,3%. В порівнянні з аналогічним періодом 2008 року їх стало на 518 тисяч більше. Крім того, існує і так званий «резерв» безробітних, до якого належать ті, що знаходяться у неоплачуваних відпустках або працюють неповний робочий час. За оцінками Держкомстату, в липні 2009 року у відпустці з дозволу або за ініціативи адміністрації знаходилось 3,6% найманих працівників. Зокрема, до регіонів, де працюючих у відпустку відправили більше за всіх, відносяться Запорізька, Сумська, Полтавська, і Донецька області. Менше за всіх у вимушеній відпустці було в Івано-Франківській, Волинській, Закарпатській, Одеській областях. В той же час ще 10,3% найманих працівників працювали в умовах скороченого робочого дня або скороченого робочого тижня. Найбільша частина таких працівників припала на Запорізьку, Дніпропетровську, Луганську області, найменша – на Житомирську, Миколаївську, Волинську області. Таким чином, криза більш за все супроводжувалась зростанням безробіття в промислово розвинених регіонах.

Кризове падіння виробництва реального сектора по-різному позначилась на безробітті окремих галузей. Велике падіння зайнятості було в секторах з найбільшим спадом виробництва – у будівництві, промисловості, сфері фінансових послуг, торгівлі. У промисловому виробництві безробіття особливо торкнулося металургії, машинобудування, хімічного виробництва. У середині 2009 року примусове скорочення робочого дня або робочого тижня торкнулося 23,4% працівників будівництва, 22,3% працівників транспорту і зв'язку і 19,1% працівників промисловості. В той же час найменшим скорочення працюючих було в освіті, сфері охорони здоров'я, тобто в тих сферах економіки, в яких значна доля держави або більш стійка динаміка попиту на фахівців.

На сьогодні Україна пережила вже декілька хвиль скорочень по мірі того, як економічна криза доходила до різних галузей. В деяких секторах економіки пік скорочення персоналу вже минув, в деяких ще буде використовуватись можливість потенційного звільнення. Так, за січень-липень 2012 року динаміка кількості зареєстрованих безробітних мала стійку тенденцію до скорочення. Якщо у січні 2012 року кількість безробітних становила 543,8 тис. осіб, то в липні – 452 тисячі. З одного боку, на цю динаміку вплинула необхідність проведення сезонних робіт, з іншого – проведення в Україні Євро-2012, для якого були виділені значні кошти, для освоєння котрих знадобились додаткові робочі сили.

Для реального, постійного, а не сезонного скорочення безробіття в країні потрібні серйозні заходи щодо подолання кризи, що вимагає розробки продуманої програми, яка допомогла б безробітному населенню пережити кризу і повернутися до суспільного виробництва. На жаль, такої програми поки не існує. Проблеми безробіття вирішуються в основному стихійно, по мірі його зростання, без розробки стратегії і конкретних заходів на тривалий період.

Список літератури:

1. *С.Глазьев*. Мировой экономический кризис как процесс смены технологических укладов // Вопросы экономики.- 2009.- № 3.- с. 17-29.
2. *Л. Ільч*. Розвиток молодіжного ринку праці: сучасний стан, тенденції та перспективи // Україна: аспекти праці.- 2011.- № 8.- с. 12-21.
3. *В.Клочко*. Глобалізація та особливості сучасної економічної кризи // Економіка України.- 2011.- № 9.- с. 27-37.
4. *В.Мау*. Драма 2008 года: от экономического чуда к экономическому кризису // Вопросы экономики.- 2009.- № 2.- с. 4 – 23.
5. *Вісник* Національного банку України/ К. – 2012.- № 1, с. 71.
6. *Ринок* праці України у 2008 році: Аналітично-статистичний збірник/ Державний центр зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України/ -К.- 2009.- 241 с.
7. *Ринок* праці України у 2009 році: Аналітично-статистичний збірник / Державний центр зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України / К.- 2010.- 271 с.
8. *Статистичний* щорічник України за 2009 рік // К.- Держкомстат України.- 2009.- 566 с.
9. <http://h.ua/story/361056>
10. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. http://world-economik.com/ru/articles_wiy-48.html

12. <http://rabota.ua>

Отримано: 17.04.2012

УДК 69.057.2 (088.8)

К. В. Черненко

ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВАНТАЖОПІДЙОМНОГО КРОКУЮЧОГО МОДУЛЯ (ВПКМ) ТА ЙОГО ВСТАНОВЛЕННЯ ПРИ МОНТАЖІ ПОКРИТТІВ

АНОТАЦІЯ

Пропонується для підйому великорозмірних покриттів новий більш удосконалений вантажопідйомний крокуючий модуль, який дозволяє застосувати нову технологію монтажу.

Ключові слова: домкрат, технологія монтажу, крокуючий модуль, піднімання, великоблочне покриття, цикл переміщення (піднімання).

АННОТАЦИЯ

Предлагается для подъема большепролетных покрытий новый более совершенный грузоподъемный шагающий модуль, который позволяет применить новую технологию монтажа.

Ключевые слова: домкрат, технология монтажа, шагающий модуль, подъем, большепролетное покрытие, цикл перемещения (подъема).

ANNOTATION

Proposed new advanced walking module for lifting super heavy long-span surfaces that allows to use new assembly technology.

Keywords: jack assembly technology, a walking unit, lifting, long-span surfaces the moving cycle (lifting).

Актуальність. Запропонований вантажопідйомний крокуючий модуль (скорочено – ВПКМ) дозволяє підвищити ефективність монтажу великорозмірних покриттів. Цей удосконалений прототип пристрою, що складається з одного або декількох домкратів встановлюється на оголовки кожної колони [1].